

KÖRKÉP

ALGYÓ. Úszótanfolyam indul a Borbála fürdőben az úszni nem tudók, vagy a gyenge úszók számára június 18-án (hétfőn) 16 órakor. Jelentkezni a helyszínen lehet, vagy az 517-520-as telefonszámon. – A Pálkövi Lujza Tánciskola évzáró előadása ma 17.30-kor kezdődik a faluház színháztermében.

BORDÁNY. A megújult Bordányi Ifjúsági Információs Pont május 2-án nyitotta meg kapuit, azóta több mint 1800 ügyfél fordult meg a biip-ben. A látogatók a már hagyományosnak mondható számítógép-használat és fénymásolás mellett a játéktérben biliárdozhatnak, tévét és DVD-eket nézhetnek, olvashatnak, beszélgethetnek. A biip pénteken és szombaton 13.30-tól 22.00-ig tart nyitva.

DESK. Az Ádám Jenő Általános és Alapfokú Művészeti Iskolában szombaton rendezték meg a gyermeknapot. Játékos sportos programok mellett bemutatók is voltak. Az iskola köszöni a támogatók és a szülők rendezvényen nyújtott lelkiismeretes munkáját.

FORRÁSKÚT. A Jerney János Művelődési Ház mai programja: 16 órától a baba-mama klubba várja a kismamákat gyermekeikkel Gyurisné Kálmán Jolán védőnő. 18 órától a step aerobikra várják az érdeklődőket. Holnap 18 órakor kezdődik a tűzzománc szakkör.

MÓRAHALOM. A Norvég Alap brüsszeli irodájának megbízásából Harald Birkeland, a Norvég Királyi Nagykövetség képviselője látogatott Mórahalomra. A találkozó a megújuló energiaforrások alkalmazására vonatkozó, Mórahalom Város Önkormányzata által benyújtott pályázatot tekintették át. A látogatás fő célja az volt, hogy a projekt résztvevőivel személyes konzultáció keretében vitassák meg a projekt műszaki, pénzügyi és egyéb kérdéseit.

– Mórahalmon június 10-én rendezik meg az úrnapi búcsút a megszokott helyszínen, az új vásártéren. Kirakodással, forgókkal, céllövöldével várják az érdeklődőket. Délelőtt a Szent László katolikus templomban 10 órától ünnepi misét, majd körmenetet tartanak.

RŐSZKE. A képviselő-testület ma 17 órától ülésezik a művelődési házban. Napirenden szerepel a civil szervezetek beszámolója 2006 évi tevékenységükről, beszámoló hangzik el az általános iskola, az óvoda-bölcsőde és a közéleti testület kht. munkájáról. Meghatározásra kerül a 2007–2008 nevelési évben indítható óvodai csoportok, valamint az iskolai osztályok és napközi csoportok létszáma. Határozatban rögzítik az intézmények létszámkeret csökkentésével kapcsolatos intézkedéseket is. Működésükre kerül az önkormányzat költségvetési rendelete, a működésre vonatkozó szabályzatok és az SZMSZ is. Tárgyalja a testület az önkormányzat által benyújtandó pályázatokat is.

ZSOMBÓ. Zsombói és szatymazi nyári napközi, kézműves-, valamint kincskereső nyári táborokról olvashatnak tájékoztatást az érdeklődő gyerekek a www.zsombó.hu internetes portálon.

SZEGED. Ma és holnap kalászos fajtabemutatót rendez a Gabonatermesztési Kutató Kht. a Szegeden, Kecskésen található nemesítő telepén, mindkét napon 9.30 órai kezdettel.

A vásárhelyiek felismerik a különbséget a saját nyelvjárásuk és a szegedi között

„Ha hazaérök, elkezdök ö-zni”

„Ögye mög a fene a pofádat!” – szidták egymást felmenőink, ma olyat is hallani: „Cseszd mög!”. Az ö-zés persze nem csak a káromkodásban érdekes. Arra voltunk kíváncsiak: ma ki, milyen élethelyzetben használja ezt a nyelvjárást.

– Mindszenti vagyok, ott a lakosság nagy része ö-vel beszél. Általános iskolai tanáraink és osztálytársaim bár egyébként ö-ztek, a tanteremben a „standard magyart” használták. Ha viszont odaszóltunk egymásnak, hogy ne szurkálj a körződdel, akkor ö-re váltottunk – mesélte Pölös Zsófia. A fiatal lány mindkét nyelvi változatot gond nélkül használja. Ö-vel beszél a családjával, de e-re vált, ha a társalgást idegenek is hallják. Arra a kérdésre, hogy a gyermekeivel hogyan beszél majd, azt mondta: az apától is függ.

– Jobb esetben a gyerekek is tudnak majd ö-vel beszélni. Rosszabb esetben ők maguk nem használják, csupán nem lesz számukra idegen.

Az Üllésen élő Vikivel nem csak elméletben beszélgethetünk a legfiatalabbak és az ö-zés kapcsolatáról:

– Igen, beszélök a kisfiamhoz, Erikhez ö-vel, de észre sem vet-

„NEM BESZÉLÖK KÉTFELEKÉPPEN”

Buzás Péter Makó polgármestere, országgyűlési és megyei képviselő a parlamentben, a hivatalban és otthon is ö-zik. „Nem beszélök kétfeleképpén” – mondta. Gyermekei viszont nem használják a nyelvjárást, a polgármester szerint azért, mert édesanyjuktól nem ezt tanulták.

főlemeli a földről és viszi be a helyére, a vaslábra, úgy rémlik neki, mintha a bogrács oldalán keresztül tetszett volna a gyertya lángja, amely sercegve ég a kis széken. Két kézre fogja a vasból való edényt és ürgeti-forgatja a világosság fölött. Nem talál semmi hibát.

– Már mögijedtem, hogy ez is mögbomlott – teszi le a padkára a bográcsot. – De régön szolgál pedig. Ezt még új asszony koromban vötte kend.

Ez Mátyásnak szólna, de Mátyás most olyan foglalkozásban van, hogy nem gondolhat a többi világgal. Pipaszárat pucol. Már kérlelte lúdtollal, regulázta dróttal, de csak nem akarja a jót követni az istenverte.

– Phü! Phü! – próbál bele lelket lehelni, összeráncolva sátoros fehér szemöldökét.

Részlet Móra Ferenc Ének a búzamezőkről című könyvéből

Fotó: Schmidt Andrea

tem. A sógoromat kértem, hogy figyelje meg. Nem bánám, ha a fiam így is tudna majd beszélni, ezért sem szeretném ha kihalna ez a nyelvjárás. Miért csak az e-zés elfogadott? Hiszen ö-vel is lehet választékosan, intelligensen kommunikálni. Nem? – lelkesedett a fiatal anyuka, aki kisgyermekként Kiszomboron élt, de a szegedi iskolaévek alatt elhagyta az ö-zést, mert osztálytársai cikinek tartották.

– Miután otthagytam az iskolapadot, már nem érdekelt, hogy ki mit mond, így újra visszavettem. Bár szó ami szó, a vásárhelyieket nem tudnám hajazni, ők igazán ízesen ö-znek. Annyira jó hallgatni!

Hódmezővásárhelyen és Ma-

DUGONICS IRODALMI RANGRA EMELTE VOLNA

Bárzsi Géza szerint az ö-zés kiindulópontja a Dráva torkolatának déli vidéke lehetett, és innen terjedt el a nyelvterület többi részére a XV–XVI. században. Az ö-zés a Dél-Dunántúlon, Hódmezővásárhely–Makó–Szeged térségében, a Duna-Tisza közében is uralkodóvá vált, de miután az Alföld török kézre jutott, az ö-zés teret veszített az irodalmi nyelvben. Dugonics András Etelka című regényében megpróbálta irodalmi rangra emelni, de nem járt sikerrel. Péter László tanulmánya szerint az ö-zés Szegeden és Vásárhelyen sem egyforma. Vásárhelyen és Makón úgy mondják: sömmi, Szegeden: sëmmi – olvasható Szabó József Nyelvjárás és szociolingvisztikai tanulmányok című művében. Sándor Klára elmondta: a magyarban kétféle volt: zárt és nyílt. Az ö-ző nyelvjárások csak a zárt e helyén ejtenek ö-t, és akkor sem minden esetben. Tőle tudjuk, hogy például Norvégjában bármelyik nyelvjárásnak helye van – a színpadon, a televízióban is.

kón ö-znek a legerősebben vásárhelyiek – akik egyébként Csongrád megyében – tudtuk felismerik a különbséget a sajátjuk és a szegedi ö-zés között –

Kitüntetések a világnapon

A környezetvédelmi világnap alkalmából Fodor Gábor környezetvédelmi és vízügyi miniszter tegnap, kedden szakmai kitüntetések adott át. Csongrád megyéből Fekete Endre, az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (Atikövizig) környezetvédelmi osztályvezetője Környezetünkért Díjat vett át környezetvédelmi, vízminőségvédelmi s kárelhárítási szakterületen végzett, közel harmincéves kiemelkedő munkájáért, Gubisi László, az Atikövizig csatornabiztosja pedig miniszteri elismerő oklevelet kapott a közel huszonöt éves csatornaöri, csatornabiztosító tevékenységéért, környezetvédelmi, öntözési és belvízvédekezésben végzett munkája elismeréseként.

Egészségügy és Szeged

MUNKATÁRSUNTÓL

A szegedi Hangár Expón rendezik májtól péntekig a XIV. magyarországi egészségügyi napokat az Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesületének szervezésében. A háromnapos programban szakemberek tartanak előadásokat többek közt a korszerű sebkezelésről, a magyar egészségügy finanszírozásáról, a többbiztosító modellről, a reformok jogi környezetéről és az egészségügyi fogyasztóvédelemről. A magyar egészségügy jövőjéről szóló csütörtök délutáni nyilvános kerekasztal-beszélgetés vendégei az egészségügyi miniszter, az országos tisztifőorvos és az OEP főigazgatója lesznek.

Lakásbelső, szép könyvben

A szegedi Kiss Edit vette át a művészeti könyvek kategóriájában a 78. ünnepi könyvhét alkalmából a Szép magyar könyv díjat Budapesten.

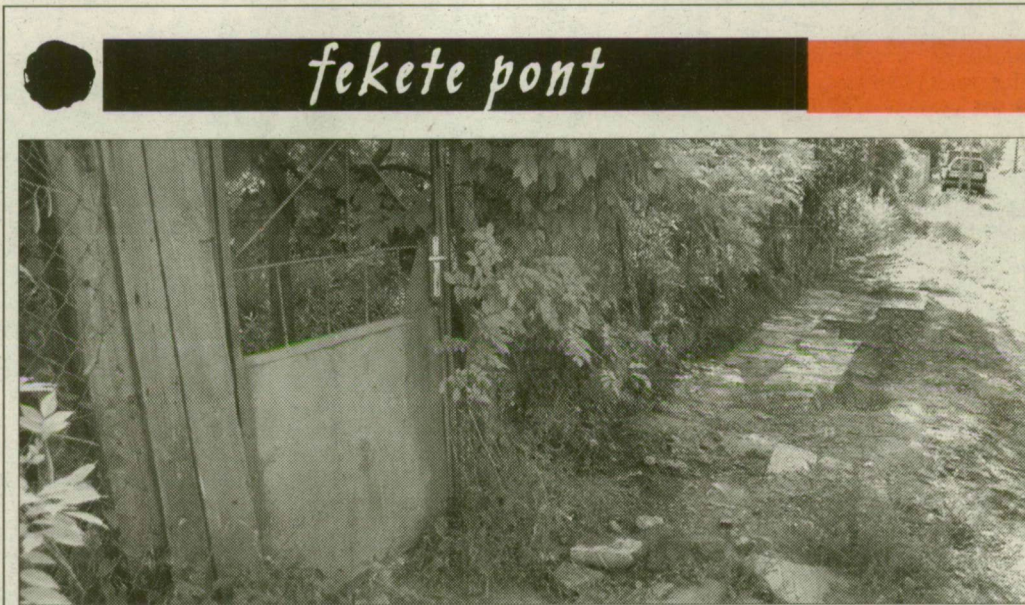
Kiss Edit, bel- és külföldön egyaránt ismert és elismert enteriordizájnér a Harmonikus enteriörök című kötetéért megkapta a Szép magyar könyv díjat, a kultuszminisztériumi rangos elismerést. A könyv – melynek külleméről, tartalmáról, s azok egymást erősítő egységéről csak felsőfokokban lehet beszélni – tavaly jelent meg a Vince Kiadó gondozásában, a nyomdai munkákat a Dürer Nyomda végezte.

Kiss Edit nemcsak ír a harmonikus enteriörökről, hanem elő is állítja őket, mint művészi színvonalon dolgozó lakberendező. A kötet az általa az utóbbi tíz évben létrehozott lakásbelsőket mutatja be – szegedi lakások éppúgy akadnak közöttük, mint például dunántúliak, budapestiek. A mű –

melynek fotóit Imre Barnabás és Darabos György készítette – több szempontból is egyedülálló különlegesség. Eddig még nem jelent meg olyan könyv Magyarországon, amely egyetlen lakberendező munkáit mutatja be. Szerkezete is érdekes a kötetnek, különbözik az összes, hasonló témában készült kiadványtól – ám hogy miben, nem áruljuk el: tessék belelapozni.

Kiss Edit neve nemcsak az általa berendezett lakások és az első díjas kötet kapcsán ismerős sokaknak. Hiszen – mint emlékeztet – az Európai Unió bővítésének ünnepe alkalmából a budapesti Műcsarnokban rendezték meg a Mesterművek – 400 év francia festészetek című, óriási érdeklődést és sikert kiváltó tárlatot. S a kiállítás megrendezésére a Francia Múzeumok Központi Igazgatósága a szegedi enteriordizájnert kérte föl.

F. CS.

Eső után köpönyeg. Vagy: utánunk az özönvíz. Vagy: csatornázás után tönkretett járda. A fentiek közül szabadon választhatnak a Kendergyári utca lakói. A 17-es számú ház előtt – és az utca egy szakaszán – teljesen tönkrement a járda a csatornázás idején. A járólapok kifordultak a helyükről, összetörték, megrepedeztek. Száraz időben „csak” a bokakifordulás veszélyezteti a gyalogost, esőben azonban dagonyázni is lehet

Fotó: Frank Yvette

VÁRJUK OLVASÓINK JELZÉSEIT!

Telefon: 30/218-1111 • szerkesztoseg@delmagyar.hu

Levelcím: 6740 Szeged, Pf.: 153. • (A borítékra írják rá: FEKETE PONT)

A NYELVI ESZMÉNY

■ A nyelvi eszmény ma már a médiumok nyelvhasználatára. A fiatalok ehhez igazodnak – tudtuk meg Galgóczi László egyetemi tanártól. Arra a kérdésre, hogy fennmarad-e az ö-zés, elmondta: ez neveltetés kérdése is, de az a tendencia, hogy a kialakult nyelvi eszmény a regionális, nyelvjárás sajátosságokat vissza-szorítja.

büszkék nyelvjárásukra, amit gyakran középiskolai órán is használnak. Szegeden többen gondolják úgy, hogy ö-vel beszélni unintelligenciára vall. Ez magyarázható a nagyváros öntudatával, és azzal is: sok a betelepülő, így a nyelvjárások kiegyenlítődnék, a standard válik uralkodóvá. Bálint Sándor viszont ö-zve tartotta előadásait a szegedi egyetemen.

– Ha hazaérök, akkor elkezdök ö-zni. Ha otthon érzöm magam, ö-vel beszélök – foglalta össze a negyvenes Nagy András a nyelvjárásnak kedvező körülményeket. A családban – a fiait is beleértve – náluk ez „olyan természetes, mint a levegő”. A munkahelyén e-vel beszél, de ha az irodából telefonál haza, akkor átvált. Azt viszont nem szereti, ha más nyelvterületről származók kérik, beszéljen egy kicsit ö-vel az ő szókincsükkel.

Arra a kérdésre, hogy szerinte az eredetileg Békés megyei újságíró meg tudna-e tanulni ö-zni, András így válaszolt: „Mög hát.”

GONDA ZSUZSANNA

HÍREK

SZEMKÖZT

BARTUCZ KATALINNAL Szerda esténként látható a Szegedi Városi Televízió és a Délmagyarország közös műsora, a Szemközt. Ma este fél 8-tól Márok Tamás és Szabó C. Szilárd Bartucz Katalinnal, a szeged-csanádi egyházmegye sajtóreferensével beszélgeta.

SPIRÓ A SOMOGYIBAN

A szegedi irodalomtörténész, Ilia Mihály Tanár Úr beszélget Spiró György íróval Fogság című, visszhangos könyvének fogadtatásáról, valamint a legutóbb megjelent Messiasok című nagyregejéről – amely egy korábbi mű alaposan átdolgozott változata. A könyvheti ankét a Somogyi-könyvtárban lesz, ma délután 5-kor.

ÉRDEKEGYEZTETÉS

A GAZDASÁGGAL A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség megkezdte a gazdaságfejlesztési témájú pályázati konstrukciók társadalmi vitáját. A vállalkozók, gazdasági szervezetek képviselői ma fél 10-től a kereskedelmi és iparkamara székházában mondhatják el véleményüket, javaslataikat a regionális akciótervvel kapcsolatban.

EGYMILLIÓÉRT TILLÁVAL

Öt-tíz kilométert kell bicikliznie a szegedi önkormányzat és a Groupama Biztosító szombati családi napján legalább kétszáz résztvevőnek ahhoz, hogy a pénzintézet nyereménykerékpárokat sorsoljon ki, az újszegedi volt vidámpark korszerűsítését pedig egymillió forinttal támogassa – jelentették be tegnap a városházi tájékoztatón. A gyűlekező szombaton délelőtt 10-kor lesz a Széchenyi téren, az egész napos játékprogramot Till Attila vezeti.